

Nyhedsbrev

Februar 2025

30. årgang

Nr. 1

Indhold

Kalender, side 1	Indkaldelse til generalforsamling, side 2
Besøg af politiet, side 2	Dødsfald, side 3
Plantefarvning, side 3	Bronze hårspiraler ... , side 4
Besøg fra Moesgaard, side 5	
Navne og adresser, side 5	Næste nyhedsbrev, side 5
Kontingent, side 6	Ekstra, side 6

Kalender

Generalforsamling mandag den 3. marts 2025 kl. 19:00 i Lindeværftet

Se dagsorden nedenfor.

Efter generalforsamlingen er der medlemsmøde.

Medlemsmøder i 2025

Aftales på medlemsmødet efter generalforsamlingen.

Åbningstider

Medlemsdage, tirsdage fra den 7. januar, kl. (14:00 -) 18:30 - 20

Alle medlemmer er velkomne tirsdage, hvor vi bl.a. arbejder med forskelligt håndværk, nogle er der måske allerede fra kl. 13.

Påske

Alle dage fra den 17. til den 21. april, kl. 14 – 17.

Sommer

Uge 27 – 35, 28. juni til 31. august:

Tirsdag fra kl. 14 – 20.

Torsdag fra kl. 14 – 17.

Guider

Hvis du brænder for at hjælpe til som rundviser, er du velkommen til at kontakte Åse.

Indkaldelse til generalforsamling

Generalforsamlingen afholdes mandag den 3. marts 2025, kl. 19:00 i Lindeværftet.

Dagsorden

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
Godkendelse af beretning
3. Fremlæggelse af regnskab
Godkendelse af regnskab
4. Behandling af indkomne forslag
Forslag skal skriftligt afleveres til bestyrelsen senest en uge før generalforsamlingen
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer iht. §4. På valg er:
  - Ib Stolberg-Rohr. Villig til genvalg
  - Karl Erik (Kalle) Hansen. Villig til genvalg
  - Lis Carstensen. Villig til genvalg
6. Valg af suppleant
  - Anna Helena Jørgensen. Modtager ikke genvalg
7. Valg af suppleant. På valg er:
  - Christian B. Hansen. Villig til genvalg
8. Fremlæggelse af bufget og det årlige (2026)) budget
9. Eventuelt

Efter generalforsamlingen er der medlemsmøde og kaffe/the.

Husk at kontingentet på 150 kr. skal være indbetalt inden generalforsamlingen.

Se i øvrigt: **Kontingent**, side: 6

Besøg af politiet

12. december havde vi besøg af politiet. Bare rolig, vi havde selv inviteret dem.

Vi har jo spyd og sværd udstillet i vores formidlingslokale og det kræver en blankvåbenstilladelse, som vi har haft i mange år. Men verdenen omkring os udvikler sig, også til det værre, så Lis har kontaktet *Politiets Administrative Center* i Holstebro, det er dem der tager sig af slige tilladelser. Vi sendte dem en samling billeder af vores udstilling og på grundlag af disse, blev det vurderet, at et besøg var nødvendigt.

Besøget blev fastlagt til den 12. december, hvor der kom tre politifolk. Sammen gennemgik vi vore faciliteter og aftalte hvilke ændringer vi skulle foretage os. Det hele blev så konfirmeret i en officiel skrivelse den 13. december.

Indholdet kan, af gode grunde, ikke beskrives her, bortset fra et krav:

Vores lanse/spydspids, som vi bruger under filmfremvisning, må kun være fremme, når vi selv er tilstede. Den skal altså gemmes væk, når vi forlader Lindeværftet. Hvor aftaler vi.

Politifolkene gav sig selv tid til at se båden og vore andre faciliteter. De var imponerede!

Tilstede fra lauget var Lis, John og Ib.

Dødsfald

Arne Madsen er død.

Figur 1: Arne i gang med beskyttelse af Tiliassyninger.

sammen med de andre aktive. Desuden deltog han i så godt som alle de arrangementer laugets var med til. Sammen med Sonja, hans første kone, som vi tit fik at vide, har han været en uvurderlig hjælp i laugets

Vi vil også gerne fra bestyrelsen sige tusind tak for donationen fra Arne og Sonja, da de havde bestemt at folk kunne donere et beløb til laugets i stedet for at købe blomster til begravelsen.

Formand Jørn Anders Jørgensen

Arne døde den 27. december 2024 og blev bisat den 4. januar fra Svenstrup kirke.

Arne var medlem af laugets helt fra oprettelsen i 1991.

Har deltaget i stort set alle praktiske opgaver helt fra begyndelsen, det eneste han ikke ville, var at være i bestyrelsen.

Arne var med til at bygge prøvestykkerne og selve båden.

Han var med til Polen for at udvælge lindetræer til byggeriet.

Han huggede planker, skar klamper til og hjalp med at sy båden sammen.

Da båden var færdig, påtog Arne sig at passe og vedligeholde båden, bygningen og alt det udvendige,

Plantefarvning i efteråret og vinteren 2024

Figur 2: Plantefarvede garner

Plantefarvning er en dejlig og alsidig beskæftigelse. Man kommer ud i naturen året rundt for at samle planter, og rundt om næsten alle naturtyper. Det er vigtigt at have et vist plantekendskab, og det er spændende at finde ud af, hvilke planter der kan bruges til at give garner og stoffer de dejligste farver.

Man arbejder med uld, vand og kemiske reaktioner og skal have styr på bejdning, temperaturer og tid. Det er alt sammen noget, som kommer med øvelsen, men det er vigtigt at skrive logbog over det man gør, så man kan lære af det.

I skoven har vi fundet svampe, som nu er tørre, og siden skal rives/knuses, koges af – måske et par gange før de giver farve. Egebladene og få galler gav fine lysbrune/kamel farver.

Langs søen plukkede vi ellekogler og kom i snak med mange gående og hundeluftere, som var interesseret i at høre, hvad vi dog skulle bruge koglerne til. De gav de smukkeste cognacfarver,

og vi samler sikkert til en omgang mere om ganske kort tid, da der stadig sidder mange kogler på træerne endnu. Midt på sommeren begyndte tagrør at blomstre, og da vi ikke havde tid til at farve, blev de frosset. Ved juletid fik smukke gule farver, men havde håbet på en mere neongrøn, nu må vi undersøge mere om temperaturer og vandkvalitet inden næste sommer.

På marken – og langs veje og stier fandt vi kamille og røllike, hvis bladrossetter om efteråret også giver fine gule farver. Den blomstrende dueurt overraskede med kraftige gule farver og megen farvekraft.

I min gamle **have** står en stor valnød, som hvert år giver i overflod af nødder, som giver fine brune farver, æbletræerne donerer blade, som giver gule farver, både forår og efterår.

Vi brugte for første gang blade og kviste fra laurbærkirsebær, som gav rødlige og rødbrune farver. Bladene indeholder blåsyre, så når man koger dem af 'dufter' det kraftigt af mandel, og man må aldrig gøre dette indendørs, da dampene er meget giftige.

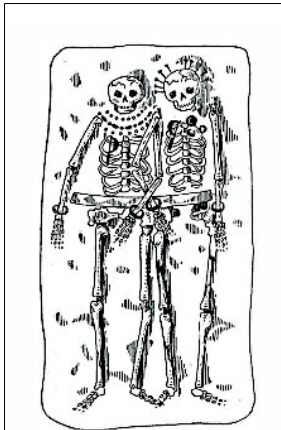
Vi har gang i 2 gasruekedler, så det er let at bejdse og farve store mængder.

Uldgarnerne er i to tykkelser og i farverne hvid, lysegrå og grå. De grå garner giver ofte en mere grønlig farve, hvor de hvide giver gule, og mørkere brune, hvor de hvide giver cognac eller lysebrun.

Farvede garner vil blive sat til salg på Lindeværftet i løbet af sommeren.

Åse D. Ferrão

Bronze hårspiraler og hårnåle fra 800-400 fvt. fundet i saltminerne ved Hallstatt

Grab 376

Figur 3: Dokumentation af Ramsauer-udgravningen, skematisk opstillede nåle omkring hovedet. Aquarel/1 af/sidor Engel, 1855. Se fodnote 1.

Katrin Kania, to arkæologer, som arbejder med eksperimenterende arkæologi, har prøvet sig frem. Hårets beskaffenhed (langt, kraftigt/tyndt, krøllet/glat, mange hår eller få) giver grundlag for forskellige frisurer.

Hårnålene holdt trods deres vægt godt på håret, specielt, når der også blev anvendt hårnet eller tørklæde.

Der er afprøvet nakkeknold, 'frikadeller', baghovedkrans og fletninger oven på hovedet og det fungerede godt.

Her i lauget blev vi opmærksomme på hårspiralerne gennem en youtube video lavet af Morgan Donner, 'I tried 3000 year old hairstyles using iron age tools'. Herefter vi gik i gang med at finde de originale artikler¹ og også selv lave

Figur 5: Hårspiraler fremstillet i lauget.

I bjergene ved Hallstatt i Østrig, har man i årtusinder gravet efter salt, og i nogle af de tomme saltminer har man fundet ca 4.000 grave, hvoraf det ca 1.500 er undersøgt. Tidsfastsættelsen for kirkegården er 800-400 fvt. altså senbronzetider. Der er rige fund af jern, bronze, rav, elfenben, glas og guld fra en del af gravene, beskrevet af Johann Georg Ramsauer i 1846 og flere senere arkæologer.

Hvis man vil sige noget om frisurer i bronze- og jernalderen – bliver man nødt til at ty til moselig og fundene i saltminen ved Hallstatt.

Meget af selve håret er nedbrudt gennem tiden i almindelige grave, men hårpynten af metal er ofte tilbage, og man må prøve sig frem for at finde de frisurer de afdøde kunne have haft. I de første beskrivelser omtales 'tornekroner' – idet flere hårnåle (8-14) lå, som en strålekroner ud fra hovedet med spidsen ind mod hovedet. Man fandt også spiraler, som man mente var brugt til fastgørelse af fletningers ender – en spiral pr hårnålesæt. Man har fundet grave med hårnåle uden spiraler, men aldrig grave med spiraler uden hårnåle.

Hårnålene er 10-11 cm lange og 2 mm tykke og med 'hoveder' med 10-12 mm i diameter. Spiralen af bronze fra grav 376 var 6,2 cm lang og med en diameter i den tynde ende på 1-1,5 cm (fra 9 mm). Karina Grömer og

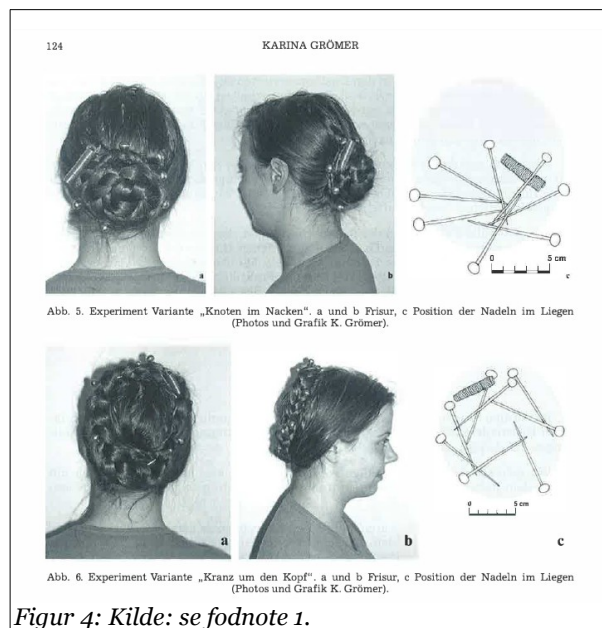

Abb. 5. Experiment Variante „Knoten im Nacken“. a und b Frisur, c Position der Nadeln im Liegen (Photos und Grafik K. Grömer).

Abb. 6. Experiment Variante „Kranz um den Kopf“. a und b Frisur, c Position der Nadeln im Liegen (Photos und Grafik K. Grömer).

Figur 4: Kilde: se fodnote 1.

spiraler og afprøve dem.

¹ Link til artiklen: [Experimente zur Haar und Schleiertracht in der Hallstattzeit.](#)

De fungerer fint, men hvis man har sin fletning hængende ned ad ryggen, bør den sikres med den elastik eller andet, da de ellers kan falde ud.

I mødelokalet kan man nu købe hårspiraler.

Åse, Lis og Lisbeth K.

Besøg fra Moesgård

I september regner vi med at få besøg af de arkæologistuderende fra Moesgård ved Århus, efter en opfordring fra os og Nydam Selskabet. Det er meningen at de skal besøge begge skibslaug.

Vi har haft besøg af Jens Andresen, der underviser på Moesgård. Han var ret imponeret over hvad vi har lavet i begge skibslaug.

Da vi regner med at der kommer en større gruppe mennesker, ville det være fint, hvis vi var flere, der var med til byggeriet, der kunne være til stede og hjælpe til med at vise rundt.

I må gerne melde jer mig, formanden. Tel. 6175 8687 eller jaj@bbsyd.dk

Jørn Anders Jørgensen

Navne og adresser

	Funktion	Navn	E-mail	
Bestyrelse	Formand	Jørn Anders Jørgensen	formand@hjortspring.dk	
	Næstformand	Lisbeth Simonsen	naestformand@hjortspring.dk	
	Kasserer	John Petersen	kasserer@hjortspring.dk	
	Sekretær	Åse Ditlefsen Ferrão	medlem@hjortspring.dk	
	Øvrige bestyrelse		Ib Stolberg-Rohr	medlem@hjortspring.dk
			Karl Erik (Kalle) Hansen	medlem@hjortspring.dk
		Lis Carstensen	medlem@hjortspring.dk	
Service	Arrangementer og aftaler om besøg	Knud Vagn Valbjørn Tlf. 7445 1583	pr@hjortspring.dk	
	PR		post@hjortspring.dk	
	Facebook		Internetadresse	
	Webmaster	Ib Stolberg-Rohr	webmaster@hjortspring.dk	
Adresser	Lindeværftet	Dyvigvej 11, Holm, 6430 Nordborg	post@hjortspring.dk	
	Internet	www.hjortspring.dk		

Næste nyhedsbrev

Det næste nyhedsbrev udsendes tirsdag den 20. maj 2025 og eventuelle indlæg skal være indsendt inden den 22. april 2025. Indlæg sendes til: Lauget, e-mail: post@hjortspring.dk

Kontingent

Til alle der modtager Nyhedsbrevet via e-mail. Vi prøver stadig at spare noget porto ved ikke at sende Giro indbetalingskort på kontingentet for 2025 ud til jer. I stedet beder vi jer betale via netbank til vores konto i Sydbank:

8011 – 0001046480.
Kontingent for 2025 er 150 kr.
Sidste betalingsdag er den 1. marts!

Påfør venligst *navn på indbetaler* i meddelelsesfeltet i netbank hvis du laver en indbetaling for en anden end dig selv.

MobilePay

Det er også muligt at betale via *MobilePay* til kassereren på tlf. 2557 2592 (John Petersen).

Angiv venligst *Kontingent* i meddelelsesfeltet.

Hvis du har skiftet adresse og/eller telefon nr., bedes du ligeledes angive dette i meddelelsesfeltet eller sende en e-mail til nedenstående.

Er der nogle spørgsmål er du meget velkommen til at tage kontakt til mig på Laugets mail adresse, som er post@hjortspring.dk

Med venlig hilsen

Hjortspringbådens Laug
v/Kassereren John Petersen

Ekstra

Hjortspringjernene har fået den plads de foretjener.

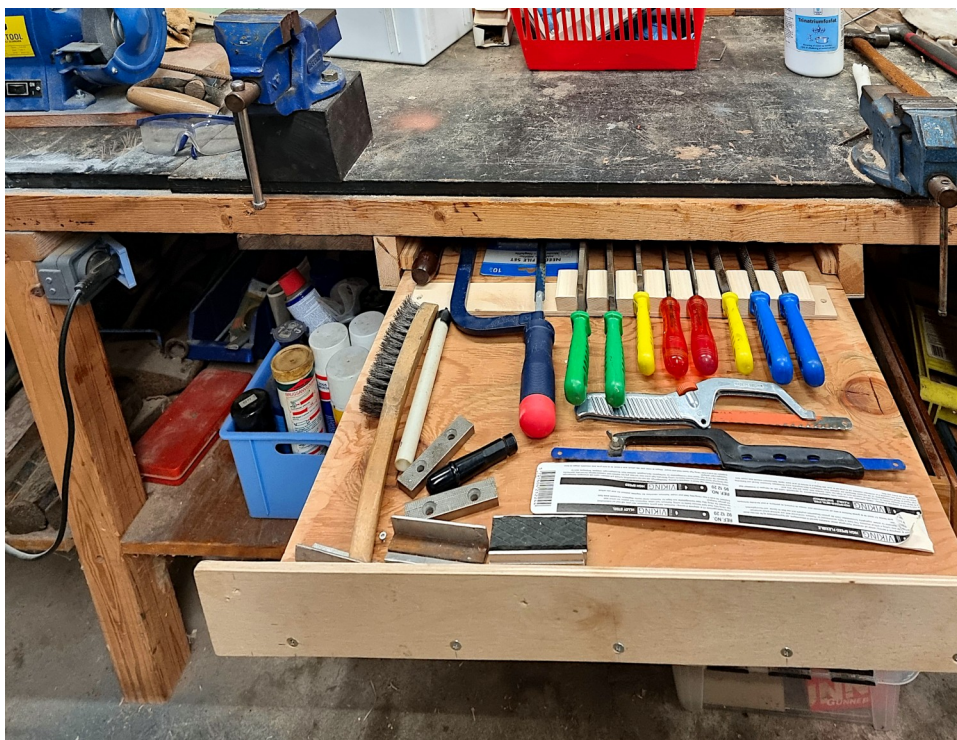

Nyindretet arbejdsplads til boring og trædrejning.

Nyopssat skruestik i korrekt arbejdshøjde.

Og der er gjort plads til save og file i en skuffe under filebænken.

Figur 6: Loke"-bænken er stadig i sin vorden.